

Immunotherapie

Informatiebrochure



Geachte mevrouw, mijnheer

Uw arts heeft samen met u beslist om te starten met immunotherapie om kanker te behandelen.

Via deze informatiebrochure willen wij u informeren en adviseren wij u om eventuele vragen en/of opmerkingen achteraan dit boekje te noteren. Dit kan als geheugensteuntje dienen bij een volgend bezoek.

De laatste jaren heeft zich een grote evolutie voorgedaan op het gebied van immunotherapie. Behandelingen met immunotherapie stimuleren de eigen weerstand om de kankercellen aan te vallen en op te ruimen, maar laten we eerst eens kijken hoe ons eigen immuunsysteem werkt.

Het Oncologisch Support Team (OST)



HOE WERKT ONS IMMUUNSYSTEEM?

Het immuunsysteem ('onze weerstand') is het verdedigingssysteem van ons lichaam. Wanneer ons lichaam geconfronteerd wordt met aanvallen van de buitenwereld (bijvoorbeeld een virus of bacterie), activeert het lichaam het immuunsysteem en komt een verdedigingsreactie op gang. In die verdedigingsreactie spelen verschillende witte bloedcellen een belangrijke rol: zij zullen het virus of de bacterie opsporen en proberen te vernietigen. Het immuunsysteem beschermt ons op die manier niet alleen tegen virussen of bacteriën, maar kan ons ook beschermen tegen het ontstaan van kanker.

Ons immuunsysteem bestaat uit 2 onderdelen:
de aangeboren afweer en de verworven afweer.

Aangeboren afweersysteem

We hebben dit afweersysteem al van bij de geboorte, het kan onderscheid maken tussen eigen en niet-eigen cellen. Tijdens het proces waarin kankercellen ontstaan veranderen bepaalde kenmerken van de oorspronkelijke cel. Het aangeboren afweersysteem herkent veel van de kankercellen daardoor als niet-eigen en ruimt ze op.

Verworven afweersysteem

Deze afweer bouwen we gedurende ons leven op doordat we in aanraking komen met bepaalde stoffen zoals virussen en bacteriën. Het afweersysteem 'onthoudt' deze ziekmakers zodat het de volgende keer beter kan reageren. Verworven afweer kan ook worden opgebouwd door vaccinaties.

Ons immuunsysteem spoort kwaadaardige cellen meestal tijdig op en maakt ze onschadelijk. Niet altijd slaagt het immuunsysteem erin de kankercellen te vernietigen. Dat komt omdat sommige kankercellen manieren hebben gevonden om aan het immuunsysteem te ontsnappen:

- Soms slagen kankercellen erin om de activiteit van de witte bloedcellen te verminderen. Het immuunsysteem wordt door de kankercellen verzwakt en slaagt er niet in om de kankercellen te vernietigen.
- Soms zenden kankercellen een signaal uit waardoor het immuunsysteem misleid wordt en het de kankercel voor een gezonde cel houdt. Het immuunsysteem laat de kankercellen bijgevolg ongemoeid verder groeien.

HOE WERKT IMMUNOTHERAPIE?

Immunotherapie is een behandeling die het eigen immuunsysteem stimuleert, versterkt of verandert, zodat het de kankercellen beter kan herkennen, aanvallen en vernietigen. Anders dan andere behandelingen tegen kanker (zoals chemotherapie) bestrijdt immunotherapie dus niet rechtstreeks de kankercellen zelf. Immunotherapie wil het eigen immuunsysteem harder of slimmer aan het werk zetten zodat het de kankercellen beter kan herkennen, aanvallen en vernietigen.

WAT MAAKT IMMUNOTHERAPIE ANDERS?

Immunotherapie werkt anders dan een behandeling zoals chemotherapie. Een behandeling met chemotherapie heeft een onmiddellijk effect: de kwaadaardige cellen worden meteen zoveel mogelijk vernietigd.

Later + langer effect. Immunotherapie leert het immuunsysteem om kwaadaardige cellen beter te herkennen en aan te vallen. Het kan daardoor langer duren (soms weken tot maanden) alvorens de behandeling zijn effect bereikt. Dat betekent dat patiënten en zorgverleners pas na weken, soms maanden, weten of de behandeling aanslaat. Dit varieert van persoon tot persoon.

Tegelijk kan het effect van immunotherapie ook langer aanhouden, tot lang na de toediening van de behandeling: het immuunsysteem heeft immers bijgeleerd en kan de kankercellen daardoor ook na de behandeling blijven bestrijden.

Andere nevenwerkingen. Omdat immunotherapie op een andere manier werkt, heeft deze behandeling ook andere nevenwerkingen dan chemotherapie. Het gebeurt soms dat immunotherapie niet alleen de kankercellen aanvalt, maar ook het eigen lichaam. Bepaalde organen (bijvoorbeeld de lever, darmen, longen, huid en klieren) kunnen daardoor 'ontstoken raken'. We spreken dan van een immuungemedieerde reactie of (auto)immunreactie. Die reactie kan zich uiten onder de vorm van klachten die onschuldig lijken zoals jeuk, buikpijn en diarree. Deze kunnen optreden op ieder moment tijdens de behandeling en soms zelfs maanden na het stoppen van de behandeling.

Nevenwerkingen worden het best opgevangen en aangepakt in overleg met je behandelingsteam.

Op maat. Immunotherapie is, zoals elke behandeling tegen kanker, een behandeling op maat. Voor elke patiënt bepaalt de arts nauwkeurig welke geneesmiddelen het best worden toegediend.

BIJWERKINGEN VAN IMMUUNTHERAPIE

Iedereen reageert anders op een behandeling, vooraf is het moeilijk in te schatten hoe iemand op immuuntherapie reageert.

Let op! Aarzel niet om uw behandelend oncoloog (arts-specialist) of oncologisch verpleegkundige te contacteren bij vragen, twijfel, mogelijke symptomen of bijwerkingen.

Wees aandachtig voor klachten(die kunnen wijzen op een ontsteking) ter hoogte van:

De longen

- hoesten, al dan niet met het ophoesten van slijmen
- kortademigheid
- piepende ademhaling, pijn bij inademen
- koorts

De darmen/maag

- diarree: waterige losse tot vloeibare stoelgang
- buikpijn, krampen
- slijm of bloed in de stoelgang
- gewichtsverlies
- maagpijn, misselijkheid

De lever

- vermoeidheid, zich algemeen zwak voelen
- pijn in de rechterbovenbuik
- het geel worden van het oogwit of van de huid

De huid

- huiduitslag(rode puntjes over het ganse lichaam of delen ervan)
- jeuk
- roodheid
- ongewoon haarverlies of dunner wordend haar
- zweren en koortsblaasjes in de mond(stomatitis)



Mogelijke bijwerkingen



1) Toilet:
buikpijn, diarree, dunne
of slijmerige ontlasting,
bloed bij de ontlasting



Urine:
vaker of juist minder vaak
plassen. Veranderde kleur
van de urine



2) Ademhaling:
keelpijn, hoesten of
moeite met ademen



3) Huid:
jeuk, roodheid of
blaasjes of schilfers
op de huid



4) Gewicht:
verandering
in uw gewicht



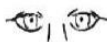
5) Fitheid:
vermoeidheid of suf
voelen



6) Eetlust/drinken:
verminderde eetlust,
misselijkheid, veel dorst



7) Hart:
hartkloppingen,
pijn op de borst



8) Ogen:
slechter zicht, wazig of
dubbel zien, geel kleurend
oogwit, rode pijnlijke ogen



9) Koorts:
hoge temperatuur
(boven 38° graden Celsius)



10) Pijn:
spier-/gewrichtspijn,
spierzwakte of stijfheid,
buikpijn, hoofdpijn



11) Gevoel:
depressie, prikkelbaarheid,
ernstige vermoeidheid



PRAKTISCHE TIPS

- praten met uw behandelteam
- vertel jouw arts steeds welke geneesmiddelen, vitamines, homeopathische middelen,...je gebruikt
- praten met vrienden en familie
- tijd maken voor uzelf
- lichaamsbeweging (huishouden, hobby's, wandelen, sport)
- rusten (zorg voor een evenwicht)
- gezonde voeding is belangrijk voor iedereen, zorg ervoor dat je genoeg drinkt (minimaal 1,5l per dag)
- dagelijks een goede hand- en mondhygiëne
- stoppen met roken is altijd een goede beslissing
- je behandeling met immunotherapie vormt geen bezwaar om te vrijen
- meestal vormt met de wagen rijden geen probleem tijdens immunotherapie, laat je misschien best bij de eerste toediening brengen want het is moeilijk in te schatten hoe je lichaam op de therapie zal reageren
- voor immunotherapie zijn er geen schadelijke effecten bekend voor de mensen in je omgeving
- als je huisdier goed verzorgd is kan je gerust de verzorging van je huisdier verder opnemen(vermijd krab- en bijtletsels)
- als je behandelingsschema het toelaat en als jezelf in staat voelt om te reizen, is dit zeker mogelijk
- tijdens een behandeling met immunotherapie vermijd je best zoveel mogelijk blootstelling aan de zon
- een bezoek aan een hygiënisch wellnesscentrum, een massage, sauna of jacuzzi kunnen je helpen ontspanning te vinden en zijn niet verboden. Wel is het goed eerst na te vragen bij je behandelende arts

Wat u moet doen

- vertel uw behandelende oncoloog of oncologische verpleegkundige als u denkt bijwerkingen te hebben, hoe mild deze ook zijn.
- vertel uw behandelende oncoloog of oncologisch verpleegkundige als u nieuwe symptomen ontwikkelt, of als bestaande symptomen erger worden.

Wat u niet mag doen

- symptomen zelf proberen te behandelen
- milde symptomen negeren, deze kunnen namelijk erger worden wanneer ze onbehandeld blijven

Hoe kan u het Oncologisch Support Team contacteren?

Aarzel niet om bij een vraag of probleem ons te contacteren, wij helpen u graag verder.

Telefonisch

Oncologisch Support Team

051 42 57 45

maandag tot en met vrijdag van 9u tot 17u

Intern dagziekenhuis

051 42 54 90

maandag tot en met vrijdag van 7u tot 18u45

Buiten deze uren of in het weekend best de huisarts, de huisartsenwachtpost telefoonnummer 1733 verwittigen of de spoeddienst 051 42 50 69

Via mail

algemeen

ost@sintandriestielt.be

verpleegkundigen

ostvpk@sintandriestielt.be

psychologen

ostpsy@sintandriestielt.be

sociale dienst

sociale.dienst@sintandriestielt.be

diëtisten

dieetafdeling@sintandriestielt.be



Vragen?

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.



Uw gezondheid, onze zorg.

Sint-Andriesziekenhuis vzw
Bruggestraat 84, 8700 TielT
T 051 42 51 11 - F 051 42 50 20
info@sintandriestielt.be
www.sintandriestielt.be

Oncologisch Support Team
T 051 42 57 45
ost@sintandriestielt.be

20/03/23

